

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 09.11.2020

Vår ref: 20/04004-3

Dykkar ref:

Høyrings svar frå Møre bispedømmeråd - Høring om kirkevalg - overordna problemstillingar

Møre Bispedømmeråd i møte 2. nov. har gjort dette vedtaket:

68/20 Høyring: Kyrkjeval - overordna problemstillingar

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2020-2023	02.11.2020	68/20

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd gir høyringsuttale om overordna spørsmålsstillingar i samband med gjennomføring av kyrkjevalet slik det går fram av saksutgreinga.

Møtebehandling

Saksordførar: Evy Sisilie Bergum

*Forslag til endringar frå Ingeborg Midttømme:
Fylgjande endring i punkt 4: Modell A*

*Forslag til endringar frå Ingeborg Midttømme:
Fylgjande endring i punkt 7: Alternativ 1*

Ynskjer at mindretal vart synleg i høyringssvaret

Votering

*Forslag til endring i punkt 4: 6 stemmer
Forslag til endring i punkt 7: 4 stemmer*

Vedtaket slik det framgår i innstillinga med endringa i punkt 4: Samrøystes.

Endringane som går fram av vedtaket er arbeidd inn i innsendt digitalt høyrings svar og i saksutgreiinga under. Den digitale høyringsuttalen er kursiv-teksten.

Inndelinga under svarer til spørsmålsrekkeføla i det digitale høyringssvaret. Dette er forklaringa til at høyrings spørsmåla startar på pk. 4.

Innleiing om ståstad og forenkling

Å utforme høyringsuttale i overordna problemstillingar knytt til kyrkjevalet er ei stor utfordring. Kyrkjevalreglane er blitt til gjennom erfaring og i samråd med juridisk og kyrkjerettsleg kompetanse, langt ut over kompetansen som ein har tilgang til i dei einskilde bispedømeadministrasjonane/bispedømeråda. Høyringsuttalen lyt difor ta utgangspunkt i ståstaden til høyringsinstansen. Vi er for det første medlemmer i kyrkja og har gitt vår stemme ved kyrkjevala. Deretter er vi tilsette og rådsvalde i kyrkja med ansvar for gjennomføring av valet og for oppteljing. I tillegg har medlemene i bispedømerådet vore listekandidatar og har viktig erfaring frå kyrkjevalet frå denne posisjonen.

Ei sams erfaring er at reglane om regulerer kyrkjevalet er komplekse og vanskeleg å setje seg inn i. Denne erfaringa knyter seg mest av alt til alle dei som gir stemme ved valet (og til dei som ikkje stemmer) Reglane for sperregrense og stemmetillegg er mest uråd å kommunisere med velgjarane. Det er knappast slik at dei som har namnet sitt på listene heilt veit å gjere greie for det ulike regleverket mellom sjølvstendige lister og nominasjonskomiteen si liste.

Erfaringane frå høyringsinstansen sin ståstad kan samlast i at det er eit stort behov for å forenkla valreglane. Både gjennom digitalisering og ved å fjerne reglar som truar med å avdemokratisere valet og som har marginal betydning for sluttresultatet. Gjennom høyringssvaret konkretiserer høyringsinstansen synspunkta sine.

4. Hvilken modell ønsker du/dere?

Modell A: Forslag frå Ingeborg Midttømme. Modell med Nominasjonskomiteen si liste og andre lister..

6 stemmer

Modell B: Modell med utgangspunkt i selvstendige lister, og med nominasjonskomité kun der selvstendige lister ikke foreligger

4 stemmer

5. Har du/dere merknader til spørsmålet om modellvalg?

Både Bønnelista og Åpen Folkekirke sine lister er etterhvert godt etablert og forankret i "alle" bispedømmer. Det er ingen signaler som tilsier at disse listene ikke blir videreført. Ordninger med lister fremmet fra nomineringsgrupper er kommet for å bli. Der nominasjonsgruppene sine lister er forankret i et program, er nominasjonskomiteen sin liste forankret i et personvalg. Erfaringene fra sist valg viste til betydelig forvirring i de ulike måter å forstå de ulike listene sin egenart. Forvirringen om hvordan listene skulle håndteres preget både

stemmegivningen og de som hadde ansvar for opptellingen, i tillegg til de forskjellige kandidatene på de ulike listene.

6. Har du/dere merknader til forslaget om forenklet ordning for valg av nominasjonskomité?

Forslaget om at førsterepresentanten representerer listen og at denne kandidaten gis et definert og tydelig mandat på vegne av listen er en god forenkling. En overgang til selvstendige lister vil føre til betydelige forenklinger i gjennomføring av valget.

Nominasjonskomiteens liste etableres bare når det ikke foreligger selvstendige lister.

Asymmetrien ved de to ulike listevariantene er så stor at den ikke kan videreføres. Videre anbefaler en forslaget om en forenklet ordning for valg av nominasjonskomite. Likestilling og god kjønnsfordeling er i praksis ivaretatt gjennom en tilsatt- og rådmedlemsskultur i kirken som insisterer på rettfærdig kjønnsrepresentasjon.

7. Hvilket alternativ ønsker du/dere?

Alternativ 2: Åpne for supplerende nominasjon uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste.

6 stemmer

Alternativ 1 Forslag frå Ingeborg Midttømme:

4 stemmer

8. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

-

9. Hvilket alternativ ønsker du/dere?

Alternativ 1

10. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Erfaringen fra valget i 2019 var at det var veldig vanskelig for de ulike kandidatene å presentere eget kandidatur innenfor en gitt og begrenset ramme. Det var i tillegg vanskelig å få en listepresentasjon innenfor en gitt ramme fra de to selvstendige listene. Det er fristende å anbefale alternativ 3, men for å sikre lik presentasjon, bør valgrådet ta ansvar for å presentere listen og gi CV-opplysninger om de ulike kandidatene.

11. Kirkeloven § 4 fastsatte at «kirkelige valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre». Bør denne bestemmelsen videreføres?

Ja, dette bør fastsettes i kirkevalgreglene.

12. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Det bør være et uttrykt ønske og vilje at de kirkelige valg gjennomføres "samtidig og i umiddelbar nærhet til" valg til storting, fylkesting og kommunestyre. Samtidig er geografi og kultur forskjellig og det bør være tilgang til å legge valgene til andre tider og steder, dersom det er naturlig/ønskelig for kirken/lokalkirken. Det er lettere å dispensere fra en bestemmelse om den ligger i valgreglene enn om den er forankret i selve kirkeordningen.

6

13. Jeg/vi ønsker fortsatt sperregrense og stemmetillegg ved valg av menighetsråd.

Uenig

14. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Alle tiltak som forenkler stemmegivning og opptelling er gode tiltak. Ved å fjerne sperregrense og stemmetillegg, gir en større makt til velgeren og styrker demokratiet og velgerinnflytelsen.

15. Jeg/vi ønsker fortsatt sperregrense for Nominasjonskomiteens liste ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dette forslaget innebærer også å beholde dagens ordning med stemmetillegg på lister fra nomineringsgrupper.

Uenig

16. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Når det bare er 1 - 2 representanter fra hver liste som får plass i bispedømmerådet, er nærmest umulig å bli valt for kandidater som ikke er gitt stemmetillegg. Slik kan en med en viss rett si at valget blir mindre demokratisk. Erfaringene fra sist valg viser at sperregrense og stemmetillegg har liten betydning og bør ikke forsvares som et forvanskende ledd i valggjennomføringen.

17. Hvilket alternativ ønsker du/dere?

3. Fastsette felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming

18. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Forhåndsstemming er svært ressurskrevende. Svært mange har lansert digital forhåndsstemmegivning som et bedre alternativ enn dagens ordning. Den digitale kompetanse i befolkningen, også mellom mange eldre, er nå så stor at digital forhåndsstemming bør tilbys som hovedordning. En slik modell må utvikles og tas i bruk. Om en i tillegg/som alternativ skal tilby mulighet til å avgi stemme ved å fysisk møte opp på stemmekontoret, bør det være på kirkevergekantoret i hvert fellesrådsområde. Ellers bør de lokale valgstyrene bestemme hvordan en kan øke valgdeltakelsen gjennom å legge til rette for å forhåndsstemme på andre steder og tider.

Med helsing

Bjørn Olaf Storhaug
Stiftsdir.

Arvid Helle
leiar kyrkjefagavd.

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Vedlegg:
digitalt høyringssvar kyrkjeval - Overordna problemstillingar

Mottakarar:
Kirkerådet

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO

JavaScript is Required

To answer this survey, you need to enable JavaScript in your browser

JavaScript er påkrevd

For at kunne besvare denne spørreskemaundersøgelse, kræver det at du har aktiveret JavaScript i din browser

JavaScript kræves

För att besvara denna undersökning, behöver du aktivera JavaScript i din webbläsare.

JavaScript kreves

For å kunne besvare denne undersøkelsen, kreves det at du har aktivert JavaScript i nettleseren din

1. Jeg svarer som:

Bispedømmer

2. Navn (råd/organisasjon/privatperson)

Måre bispedømmer

3. Kontaktperson (hvis innsender er råd eller organisasjon)

Arvid Helle

4. Hvilken modell ønsker du/dere?

Modell A: Modell med Nominasjonskomiteens liste og andre lister

5. Har du/dere merknader til spørsmålet om modellvalg?

Modell A 6 stemmer, modell B 4 stemmer. Både B-nelista og Å...pen Folkekirke sine lister er etterhvert godt etablert og forankret i "alle" bispedømmer. Det er ingen signaler som tilsier at disse listene ikke blir videreført. Ordninger med lister fremmet fra nomineringsgrupper er kommet for å bli. Der nominasjonsgruppene sine lister er forankret i et program, er nominasjonskomiteen sin liste forankret i et personvalg. Erfaringene fra sist valg viste til betydelig forvirring i de ulike måter å forstå de ulike listene sin egenart. Forvirringen om hvordan listene skulle håndteres preget både stemmegivningen og de som hadde ansvar for opp tellingen, i tillegg til de forskjellige kandidatene på de ulike listene.

6. Har du/dere merknader til forslaget om forenklet ordning for valg av nominasjonskomité?

Forslaget om at førsterepresentanten representerer listen og at denne kandidaten gis et definert og tydelig mandat på vegne av listen er en god forenkling. En overgang til selvstendige lister vil føre til betydelige forenklinger i gjennomføring av valget. Nominasjonskomiteens liste etableres bare når det ikke foreligger selvstendige lister. Asymmetrien ved de to ulike listevariantene er så stor at den ikke kan videreføres. Videre anbefaler en forslaget om en forenklet ordning for valg av nominasjonskomité. Likestilling og god kjønnsfordeling er i praksis ivaretatt gjennom en tilsatt- og rådmlemsskultur i kirken som insisterer på rettferdig kjønnsrepresentasjon.

7. Hvilket alternativ ønsker du/dere?

Alternativ 2: Å...pne for supplerende nominasjon uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste.

8. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Alternativ 2: 6 stemmer. Alternativ 1: 4 stemmer

9. Hvilket alternativ ønsker du/dere?

Alternativ 1

10. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Erfaringen fra valget i 2019 var at det var veldig vanskelig for de ulike kandidatene å presentere eget kandidatur innenfor en gitt og begrenset ramme. Det var i tillegg vanskelig å få en listepresentasjon innenfor en gitt ramme fra de to selvstendige listene. Det er fristende å anbefale alternativ 3, men for å sikre lik presentasjon, bør valgmyndighet ta ansvar for å presentere listen og gi CV-opplysninger om de ulike kandidatene.

11. Kirkeloven § 4 fastsatte at «kirkelige valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre». Bør denne bestemmelsen videreføres?

Ja, dette bør fastsettes i kirkevalgreglene.

12. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Det bør være et uttrykt ønske og vilje at de kirkelige valg gjennomføres "samtidig og i umiddelbar nærhet til" valg til storting, fylkesting og kommunestyre. Samtidig er geografi og kultur forskjellig og det bør være tilgang til å legge valgene til andre tider og steder, dersom det er naturlig/ønskelig for kirken/lokalkirken. Det er lettere å dispensere fra en bestemmelse om den ligger i valgreglene enn om den er forankret i selve kirkeordningen.

13. Jeg/vi ønsker fortsatt sperregrense og stemmetillegg ved valg av menighetsråd.

Ueing

14. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Alle tiltak som forenkler stemmegivning og opptelling er gode tiltak. Ved å fjerne sperregrense og stemmetillegg, gir en større makt til velgeren og styrker demokratiet og velgerinnflytelsen.

15. Jeg/vi ønsker fortsatt sperregrense for Nominasjonskomiteens liste ved valg av leke til bispedømmet og Kirkemettet. Dette forslaget innebærer også å beholde dagens ordning med stemmetillegg på lister fra nomineringsgrupper.

Uenig

16. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Når det bare er 1 - 2 representanter fra hver liste som får plass i bispedømmet, er nærmest umulig å bli valgt for kandidater som ikke er gitt stemmetillegg. Slik kan en med en viss rett si at valget blir mindre demokratisk. Erfaringene fra sist valg viser at sperregrense og stemmetillegg har liten betydning og bør ikke forsvares som et forvanskende ledd i valggjennomføringen.

17. Hvilket alternativ ønsker du/dere?

3. Fastsette felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming

18. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Forhåndsstemming er svært ressurskrevende. Svært mange har lansert digital forhåndsstemmegivning som et bedre alternativ enn dagens ordning. Den digitale kompetansen i befolkningen, også mellom mange eldre, er nå så stor at digital forhåndsstemming bør tilbys som hovedordning. En slik modell må utvikles og tas i bruk. Om en i tillegg/som alternativ skal tilby mulighet til å avgi stemme ved fysisk møte opp på stemmekontoret, bør det være på kirkevergekantoret i hvert fellesrådsområde. Ellers bør de lokale valgstyrene bestemme hvordan en kan åke valgdeltakelsen gjennom å legge til rette for å forhåndsstemme på andre steder og tider.

TilbakeSkrive ut